

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*“Вплив сект та нетрадиційних релігійних
організацій на життєдіяльність особистості”*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ПС–22м
Спеціальності 053 «Психологія»
Ткаченко Д.В.
Керівник: Лебідь О.В.,
д.пед.н., проф.

м. Дніпро
2024

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Ткаченко Данила Володимировича
на тему:
«Вплив сект та нетрадиційних релігійних організацій на
життєдіяльність особистості»

Кваліфікаційна робота здобувача 5-го курсу, спеціальності «Психологія» (у форматі Магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі теоретичного обґрунтування та емпіричного дослідження характеру впливу сект та нетрадиційних релігійних організацій на життєдіяльність особистості.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів та проведенні емпіричного дослідження для вивчення характеру впливу сект та нетрадиційних релігійних організацій на життєдіяльність особистості, їх методи та наслідки.

Це дослідження охоплює вивчення специфіки вірувань і практик, характерних для сект і нетрадиційних релігійних організацій, та їхній потенційний вплив на життя їхніх прихильників.

У контексті цього дослідження, "секта" і "нетрадиційна релігійна організація" визначаються як групи, які відрізняються від більш встановлених релігійних систем через унікальність своїх доктрин, ритуалів і організаційної структури. Дослідження фокусується на вивченні того, як індивіди інтегруються в ці системи вірувань і як це впливає на їхню особистість, поведінку та життєві рішення.

Основною метою дослідження є визначення та аналіз впливу, який ці релігійні системи можуть мати на різні аспекти особистісного розвитку. Це охоплює аналіз впливу на індивідуальну самоідентифікацію, міжособистісні стосунки, професійну траєкторію, а також психоемоційний стан.

Методологія дослідження включає кількісні та якісні підходи, такі як структуровані опитування, глибинні інтерв'ю, та аналіз випадкових зразків. Емпіричні дані, отримані під час дослідження, демонструють, що членство в сектах і нетрадиційних релігійних організаціях може істотно впливати на різні аспекти особистісного та соціального життя індивідів.

Дослідження розкриває нові горизонти для глибшого розуміння впливу релігійних і духовних вподобань на формування особистості, а також пропонує важливі напрямки для подальших академічних розробок у цій галузі.

Перелік ключових слів: *Секти, нетрадиційні релігійні організації (НРО), вплив, духовність, особистісний розвиток, психосоціальні аспекти, психіка, сімейні відносини, депресія.*

SUMMARY
of the qualification work
by Tkachenko Danylo Vladimirovich
on the topic:

"The influence of sects and non-traditional religious organizations on the life of the individual"

The qualification work of the 5th year applicant, specialty "Psychology" (Master's degree) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the problem of theoretical substantiation and empirical study of the nature of the influence of sects and non-traditional religious organizations on the life of the individual.

The purpose of the qualification work is to substantiate theoretical approaches and conduct empirical research to study the nature of the influence of sects and non-traditional religious organizations on the life of the individual, their methods and consequences.

This research includes the study of the specifics of beliefs and practices characteristic of sects and non-traditional religious organizations and their potential impact on the lives of their adherents.

In the context of this study, "sect" and "non-traditional religious organization" are defined as groups that differ from more established religious systems due to the uniqueness of their doctrines, rituals and organizational structure. The research focuses on how individuals integrate into these belief systems and how this affects their personality, behavior, and life decisions.

The main goal of the study is to identify and analyze the impact that these religious systems may have on various aspects of personal development. This includes analyzing the impact on individual self-identification, interpersonal relationships, professional trajectory, and psycho-emotional state.

The research methodology includes quantitative and qualitative approaches, such as structured surveys, in-depth interviews, and random sample analysis. The empirical data obtained during the study demonstrate that membership in sects and non-traditional religious organizations can significantly affect various aspects of individuals' personal and social lives.

The study opens up new horizons for a deeper understanding of the influence of religious and spiritual preferences on personality formation, and also suggests important directions for further academic developments in this area.

List of keywords: Sects, non-traditional religious organizations (NROs), influence, spirituality, personal development, psychosocial aspects, psyche, family relations, depression

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ВПЛИВУ СЕКТ ТА НЕТРАДИЦІЙНИХ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ	17
1.1 Поняття, форми і методи діяльності сект та нетрадиційних релігійних організацій	17
1.2 Соціально–психологічна характеристика найпоширеніших сект, що діють на території України.....	20
1.3. Механізми впливу на прихильників сект та нетрадиційних релігійних організацій через маніпуляцію та контроль свідомості	24
1.4. Негативні психо–емоційні наслідки впливу сект та нетрадиційних релігійних організацій на життєдіяльність особистості	34
Висновки до першого розділу	43
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СЕКТ ТА НЕТРАДИЦІЙНИХ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ	44
2.1. Методики емпіричного дослідження.....	44
2.2. Організація та проведення експерименту.....	50
2.3 Аналіз результатів дослідження	55
2.4. Методи психологічної допомоги постраждалим	73
Висновки до другого розділу	85
ВИСНОВКИ	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88